

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä

KOM(2008) 401 lopullinen – 2008/0152 COD

(2009/C 218/11)

Neuvosto päätti 11. syyskuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

”Yhteisön ympäristömerkkijärjestelmä”

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 28. tammikuuta 2009. Esittelijä oli Sylvia GAUCI.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 25.–26. helmikuuta 2009 pitämässään 451. täysistunnossa (helmikuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 157 puolesta ja 2 vastaan 4:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 EU:n ympäristömerkin tulee säilyä vapaaehtoisena välineenä. Järjestelmän vapaaehtoisuuteen perustuvan luonteen ansiosta voidaan asettaa korkeita ja kunnianhimoisia kriteereitä, mikä mahdollistaa ainoastaan energiatehokkaiden tuotteiden ja palveluiden myynnin edistämisen.

1.2 Komitea korostaa, että järjestelmän hallinnointia on parannettava, jotta sitä voitaisiin johtaa määrätietoisemmin ottein.

1.3 Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että tuoteryhmien ja käyttöoikeuden haltijoiden määrää on lisättävä merkittävästi.

1.4 Komitea katsoo, että ympäristömerkin liittäminen kaikkiin elintarvikkeisiin, niin tuoreisiin kuin jalostettuihinkin, olisi ensimmäinen askel kohti tuotantoketjun muuttamista aidosti ympäristöystävällisemmäksi. Komitea on kuitenkin sitä mieltä, että elintarvikkeille tulisi myöntää ympäristömerkki ainoastaan siinä tapauksessa, että tuotteen koko elinkaari on otettu huomioon. Ehdotuksesta ei ilmene selvästi, minkä tyyppisten elintarvikkeiden komissio on ajatellut kuuluvan asetuksen soveltamisalaan.

1.5 Komitean mielestä pakkaus tulee sisällyttää ympäristömerkin kriteereihin ainoastaan silloin, kun se on yksittäisen tuoteryhmän kannalta merkityksellinen.

2. Johdanto

2.1 Komissio julkaisi heinäkuussa 2008 ehdotuksensa yhteisön ympäristömerkkijärjestelmästä. Ehdotuksella on tarkoitus korvata yhteisön ympäristömerkin myöntämisyjärjestelmästä 17. heinäkuuta 2000 annettu asetus (EY) N:o 1980/2000.

2.2 Tämä ei ole Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle (ETSK) uusi aihe. Komitea otti kantaa alkuperäiseen ehdotukseen ⁽¹⁾ ja on lisäksi tehnyt muissa äskettäin antamissaan lausunnoissa ⁽²⁾ lukuisia ehdotuksia järjestelmän tulevasta muodosta.

2.3 Myös toimivaltaiset elimet, eurooppalaiset eturyhmät ja järjestelmään osallistuvat yritykset ovat omalla panoksellaan edistäneet lausunnon laatimista. ETSK on hyötynyt erityisesti komitean tiloissa järjestettyyn kuulemiseen osallistuneiden yritysten, ympäristöalan kansalaisjärjestöjen ja kuluttajajärjestöjen edustajien esityksistä.

3. Yleistä

3.1 Ympäristön tila huolestuttaa ihmisiä entistä enemmän.

Nykyaikaiset tuotanto- ja kulutusmallit ovat kasvattaneet sellaisen energia- ja luonnonvarojen kysyntää, joiden käyttö ei ole kestävä kehityksen mukaista. Tämä asettaa haasteen yritykselle vähentää ihmisten toiminnasta ympäristöön, terveyteen ja luonnonvaroihin kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia.

3.2 Talouselämän toimijoilla on näin ollen haastava tehtävä, kun ne pyrkivät korjaamaan menneisyydessä tehdyt virheet nivomalla ekologisen kestävyuden talouskasvun ja hyvinvoinnin yhteyteen.

⁽¹⁾ EYVL C 296, 29.9.1997, s. 77.

⁽²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Ympäristöä säästävä tuotanto”, EUVL C 224, 30.8.2008, s. 1.

3.3 Maailman talouksia kohdannut finanssikriisi ei saisi veittää pyrkimyksiä lieventää ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja suojella ympäristöä. Tuotantoketjun muuttamista ympäristöstävällisemmäksi tulisi päinvastoin pitää lähtökohtana, jota olisi asteittain sovellettava kaikkiin elinkeinoelämän aloihin.

3.4 Tässä tilanteessa kestävän kehityksen mukainen kulutus ja tuotanto maksimoivat yritysten mahdollisuudet muuttaa ympäristöön liittyvät haasteet taloudellisiksi mahdollisuuksiksi, mikä on kuluttajien kannalta edullista.

3.5 Haasteena on parantaa tuotteiden ympäristönsuojelullista tasoa koko niiden elinkaaren ajan, edistää parempien tuotteiden ja tuotantoteknologioiden kysyntää ja auttaa kuluttajia tekemään harkittuja valintoja.

3.6 Näin ollen komitea tukee monikriteeristä, kolmannen osapuolen akkreditoimaa ja elinkaariajatteluun ⁽¹⁾ Elinkaariajattelu on prosessi, jossa otetaan mahdollisimman tarkasti huomioon kaikki kulutetut luonnonvarat ja kaikki tuotteen (tavaran tai palvelun) elinkaareen liittyvät ympäristö- ja terveysvaikutukset, muun muassa raaka-aineiden hankinta, tuotanto, käyttö, kuljetus, kierrätys sekä jätteiden käsittely ja hävittäminen. Prosessin avulla voidaan välttää "taakkojen siirto" eli vaikutusten tai luonnonvarojen kulutuksen siirto elinkaaren vaiheiden, maantieteellisten alueiden ja ympäristö- ja terveysvaikutusten ongelma-alojen (ilmastonmuutos, savusumu, happosade, luonnonvarojen ehtyminen jne.) välillä. Elinkaariarviointi (*Life Cycle Assessment*, LCA) on standardoitu kvantitatiivinen menetelmä, jonka avulla voidaan koota ja arvioida tuotejärjestelmän panoksia ja tuotoksia ja mahdollisia ympäristövaikutuksia koko sen elinkaaren aikana (ISO 14040 ff). perustuvaa ympäristömerkkiä, joka voisi kuulua osana edellä mainittuun politiikan välinevalikoimaan ⁽²⁾.

3.7 Komitea kannattaa voimakkaasti aloitteita, joiden tavoitteena on kehittää kestävyysperiaatteita noudattavaa tuotantoa ja kulutusta koskeva yhteisön politiikka, joka nivoutuisi olennaisena osana yhteisön muihin toimintalinjoihin. Tavoitteena olisi kehittää "vihreät markkinat" sen varmistamiseksi, että "vihreät" tuotteet ovat selkeiden yhteisten määritelmien mukaisia ja aidosti saatavilla kaikissa jäsenvaltioissa.

3.8 Ympäristömerkkijärjestelmän käytöstä saadut kokemukset ovat voimassa olevaan asetukseen tehtävien muutosten perusteena.

Nykymuotoisen järjestelmän puutteet voidaan tiivistää seuraavasti:

⁽¹⁾ Elinkaariajattelu on prosessi, jossa otetaan mahdollisimman tarkasti huomioon kaikki kulutetut luonnonvarat ja kaikki tuotteen (tavaran tai palvelun) elinkaareen liittyvät ympäristö- ja terveysvaikutukset, muun muassa raaka-aineiden hankinta, tuotanto, käyttö, kuljetus, kierrätys sekä jätteiden käsittely ja hävittäminen. Prosessin avulla voidaan välttää "taakkojen siirto" eli vaikutusten tai luonnonvarojen kulutuksen siirto elinkaaren vaiheiden, maantieteellisten alueiden ja ympäristö- ja terveysvaikutusten ongelma-alojen (ilmastonmuutos, savusumu, happosade, luonnonvarojen ehtyminen jne.) välillä. Elinkaariarviointi (*Life Cycle Assessment*, LCA) on standardoitu kvantitatiivinen menetelmä, jonka avulla voidaan koota ja arvioida tuotejärjestelmän panoksia ja tuotoksia ja mahdollisia ympäristövaikutuksia koko sen elinkaaren aikana (ISO 14040 ff).

⁽²⁾ Ympäristömerkkijärjestelmän tärkeyttä on korostettu myös aiemmissa toimintalinjoissa koskevissa asiakirjoissa, kuten yhdenmukaistetun ympäristöpolitiikkaa käsittelevässä komission tiedonannossa ja kuudennessa ympäristöalan toimintaohjelmassa.

i. Järjestelmä kehittyi hitaasti.

ii. Ympäristömerkki tunnetaan huonosti.

iii. Järjestelmä on otettu heikosti käyttöön elinkeinoelämässä.

iv. Kriteerien kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvä prosessi on liian byrokraattinen.

v. Ne tuotteet ja palvelut, joiden ympäristövaikutukset ovat suurimmat ja joilla olisi eniten parantamisen varaa, eivät kuulu merkin soveltamisalaan lukeutuviin tuoteryhmiin.

vi. Markkinaolosuhteet vaihtelevat yhteisön sisällä.

vii. Muiden ympäristömerkkijärjestelmien määrä on lisääntynyt.

Komitea ottaa kantaa näihin heikkouksiin tekstijaksossa "Eri-tyistä", jossa se käsittelee komission ehdottamia toimia järjestelmän parantamiseksi.

3.9 EU:n ympäristömerkkijärjestelmän toteutuksen onnistuminen on hyvin tärkeää myös siksi, että järjestelmä on ainoa tuotekohtainen ja kysynnän ohjaama vapaaehtoisuuteen perustuva politiikan väline kestävän kehityksen edistämiseksi.

4. Erityistä

4.1 EU:n ympäristömerkki on vapaaehtoinen väline ja sellaisena sen tulee säilyäkin. Järjestelmän vapaaehtoisuuteen perustuvan luonteen ansiosta voidaan asettaa korkeita ja kunnianhimoisia kriteereitä, ja ainoastaan ne mahdollistavat energiatehokkaiden tuotteiden ja palveluiden asettamisen sellaisten tuotteiden ja palveluiden edelle, joissa ei huomioida tarvetta vähentää ympäristövaikutuksia.

Ympäristömerkin on tarkoitus antaa loppukäyttäjille lopputuotetta koskevaa erityistä ympäristötietoa, jotta nämä voisivat helpommin tehdä harkittuja valintoja siltä kannalta. Komitea kuitenkin korostaa, että ympäristömerkki ei saisi nyt eikä tulevaisuudessa olla tekosyy sille, että pystytetään uusia kaupan esteitä sellaisten tuotteiden välille, joilla on sama tarkoitus ja toimivuus.

4.2 Komitea korostaa, että järjestelmän hallinnointia on parannettava. Järjestelmään liittyviä byrokraattisia menettelyjä on järjeistettävä, jotta sitä voitaisiin hallinnoida päämäärätietoisemmin.

Tehtävänjako on toisin sanoen määriteltävä selkeämmin.

4.3 Jäsenvaltioiden viranomaisten tulisi mahdollisimman pitkälti keskittyä asetuksen asianmukaiseen täytäntöönpanoon ja toteuttaa komission ehdotuksen mukaista markkinavalvontaa.

4.4 Tuoteryhmiä koskevien kriteerien kehittämiseen sekä erilaisiin soveltamismenettelyihin liittyvää byrokratiaa on vähennettävä tinkimättä kuitenkaan vaatimustasosta.

Ympäristömerkkikriteerien tulisi lisäksi varmistaa, että "ekokukka"-ympäristömerkillä varustetut tuotteet eivät ole haitallisia terveyden, turvallisuuden tai muiden sosiaalisten tekijöiden kannalta.

4.5 Komitea toivoo ympäristömyönteisten tuotteiden merkittämisenjärjestelmiä koskevien kriteerien selkiyttämistä ja vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamista kaikkialla sisämarkkinoilla. Tarkoituksena on taata ympäristötietoisien kuluttajavalintojen yhdenvertaisuus, valvonnan yhdenmukaisuus kautta EU:n sekä aidosti ympäristöä säästävien tuotteiden vapaan liikkuvuuden periaatteen kunnioittaminen. EU:n ympäristömerkin ("ekokukan") tunnettua tulee lisätä. Sen tulee voida vaikuttaa jäsenvaltio- ja alakohtaisten merkintäjärjestelmien rinnalla, sikäli kuin kyseisten järjestelmien merkit perustuvat luotettavaan tieteelliseen tietoon ja ovat yhteisön muun sääntelyjärjestelmän mukaisia.

4.6 Myös aineita koskevien kriteerien olisi perustuttava riskiarviointiin.

Pelkkä vaarallisuusluokitukseen perustuva toivottujen ja ei-toivottujen kemiallisten aineiden luettelo, jossa ei ole tieteellisiä tai oikeudellisia viitteitä, aiheuttaa hyvin usein hämmennystä ja syrjintää. Näin ollen on kyseenalaista, tuleeko sellaisia kriteereitä kuin "vaarallisia materiaaleja" lainkaan sisällyttää ympäristömerkkiin. Ympäristömerkinnät eivät voi korvata alalla sovellettavaa virallista EU:n lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi direktiiviä 67/548/ETY⁽¹⁾.

4.7 Komitea katsoo lisäksi, että paikalliset näkemykset ovat toisinaan vaikuttaneet yleisiin kriteereihin. Aina ei ole välttämättä niin, että voimassa olevat kriteerit, jotka on huomioitu erityisessä ympäristömerkissä ja määritelty EU:n tasolla tai kansallisesti, johtavat paikallisissa oloissa pienimmän ympäristövaiikutuksen aiheutumiseen.

Esimerkiksi veden käytöllä saattaa olla suurempi vaikutus eteläisessä kuin pohjoisessa Euroopassa.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 67/548/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1967, vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä.

Komitea kannattaa tästä syystä sellaisten kriteerien kehittämistä, jotka eivät ole alttiita voimakkaalle paikallisaikutuksista johtuville vaihteluille.

4.8 Myöntämisasiakirjojen on oltava paljon helppokäyttöisempiä ja standardimuotoisia. Tästä syystä komitea katsoo, että Euroopan komission olisi ryhdyttävä laatimaan asiakirjapohjaa standardimuotoisille ja helppokäyttöisille myöntämisasiakirjoille, jotta yritykset ja julkiset hankintaviranomaiset voisivat säästää aikaa ja resursseja laatiessaan ympäristömerkkikriteerien mukaisia eritelmiä.

4.9 Komissio on sitä mieltä, että tuoteryhmien ja käyttöoikeuden haltijoiden määrää on lisättävä merkittävästi erityisesti niillä aloilla, joilla ympäristövaikutukset ovat suurimmat ja joilla olisi eniten parantamisen varaa.

Vaikka komitea suhtautuuikin ajatukseen periaatteessa myönteisesti, se kuitenkin katsoo, ettei ympäristömerkin soveltamisalaa tule laajentaa loputtomiin.

4.9.1 Monet eurooppalaiset elinkeinoalat ovat tunteneet painetta tuottaa sidosryhmille ympäristötietoa. Paine tiedon tuottamiseen on EU:lta ja yksittäisiltä jäsenvaltioilta peräisin, ja siitä on ilmauksena toive, että tuotteissa olisi jonkinlainen merkintä tai ainakin maininta niiden ympäristöystävällisistä ominaisuuksista. Elinkeinoalat pyrkivät nyt vastaamaan ammattilaiskäyttäjien ja kuluttajien kasvavaan valvutuneisuuteen ja ympäristötiedon kysyntään. Ympäristömerkintäajatus⁽²⁾ sopii varmasti sellaisille markkinoille, joilla kuluttajien ei yleisesti ottaen oleteta olevan valvutuneita tai asiantuntijoita ja joilla kilpailevat tuotteet on määritelty tarkasti.

4.10 Ympäristömerkin menestyksen lisääntyminen edellyttää ennen kaikkea markkinointibudjetin merkittävää kasvattamista, jolloin asianmukaista tietoa voidaan jakaa sekä yrityksille että kuluttajille.

4.10.1 Kuten edellä on todettu, ympäristömerkkijärjestelmä kärsii siitä, että kuluttajat tuntevat sen huonosti.

Keskivertokuluttaja ei joko ole lainkaan tietoinen ympäristömerkkijärjestelmästä tai ei tiedä tarpeeksi niistä tekijöistä, jotka sitä myönnettäessä otetaan huomioon. Kuluttajien ympäristötietoisia valintoja ei näin ollen rohkaista tällä hetkellä asianmukaisesti valistuskampanjoiden kautta.

⁽²⁾ Eurooppalainen ympäristömerkki on tyyppin I mukainen ympäristömerkki. ISON tyyppiä I oleva ympäristömerkki on ISO 14024 -standardin vaatimusten mukainen ympäristömerkki.

4.10.2 Toisaalta myös yrityksille on tiedotettava enemmän ympäristömerkin käyttöön liittyvistä eduista. Tällä tavoin järjestelmä vahvistuisi ja yritykset säästäisivät aikaa ja resursseja, kun niiden ei tarvitsisi etsiä tietoa siitä, kuinka ympäristömerkin voi saada.

4.11 Komitea katsoo edelleen, että tuoteryhmittäin määriteltyjen perusteiden ja myönnettyjen ympäristömerkkien määrän kehitystä ei tulisi arvioida negatiivisesti: on otettava huomioon asetuksen toistaiseksi varsin lyhyt voimassaoloaika. Saksalainen Sininen enkeli -merkki (1977) ja pohjoismainen Joutsenmerkki (1989), joilla on nyt vankka asema kotimarkkinoillaan ja jossain määrin myös ulkomailla, kohtasivat alussa samankaltaisia vaikeuksia ja takaiskuja. Niidenkin käyttöönnotossa oli alkukankeutta.

4.12 Komitea on lisäksi vakuuttunut siitä, että kansallisten järjestelmien aiheuttamien kaupan esteiden vuoksi ympäristömerkintöjen tulevaisuudennäkymä on EU-järjestelmän vahvistaminen. Näin ollen olisi pyrittävä harmonisoimaan mahdollisimman pitkälle kansallisten ympäristömerkkijärjestelmien kriteereitä.

5. Huomioita ehdotetun asetuksen artikloista

5.1 Viitaten arviointimenettelyyn sinänsä komitea katsoo, että 7.2 artikla, jossa säädetään lyhennetyistä myöntämisperusteiden laatimismenettelystä, saattaa tarjota liian helppokulkuisen takaportin EU-järjestelmään. On olennaista, että sidosryhmät saadaan vakuuttumaan samanvertaisista avoimuuden ja sidosryhmien kuulemisen korkeista standardeista.

5.2 Elintarvikkeet ja juomat (samoin kuin lääkkeet ja lääkinnälliset laitteet) on jätetty voimassa olevan asetuksen (EY) N:o 1980/2002 soveltamisalan ulkopuolelle, jotta voidaan välttää mahdolliset ristiriidat EU:n voimassa olevan elintarvikelainsäädännön kanssa, jossa säädetään muun muassa elintarviketurvallisuudesta, hygieniakysymyksistä ja elintarvikkeiden merkinnöistä.

5.3 Komissio esittää nyt ympäristömerkkiasetuksen soveltamisalan laajentamista siten, että asetusta koskisi pienempi osa elintarvikkeista ja juomista, esimerkiksi jalostettuja elintarvikkeita sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteita. Suurin osa elintarvikkeista ja juomista säilyisi edelleen soveltamisalan ⁽¹⁾ ulkopuolella.

⁽¹⁾ Euroopan komission ehdottaman säädöksen 2 artiklassa (Soveltamisala) todetaan seuraavaa: "Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 2 artiklassa määriteltyjen elintarvikkeiden osalta sitä sovelletaan ainoastaan jalostettuihin elintarvikkeisiin sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteisiin."

5.4 Lisäksi 7 artiklan 3 kohdassa ja 9 artiklan 10 kohdassa todetaan, että jalostettujen elintarvikkeiden osalta ympäristömerkki "koskee ainoastaan tuotteen jalostuksen, kuljetuksen tai pakkaamisen ympäristönsuojelullista tasoa". Toisin sanoen näiden elintarvikkeiden ja juomien ympäristöarviointi rajoittuu vain muutamaankin niiden elinkaaren selvärajaiseen vaiheeseen: jalostukseen, pakkaamiseen ja kuljetukseen.

5.5 Komitea ei kannata komission hajanaista ehdotusta kahdesta syystä.

5.5.1 Ensinnäkin komiteaa huolestuttaa se, että ehdotuksessa ei kunnioiteta elinkaariperiaatetta, joka on perustavan tärkeä sekä EU:n ympäristömerkkilainsäädännön että kaikkien kansainvälisten elinkaariarviointien normittamisen kannalta. Periaatteen sivuuttaminen johtaa yksipuolisiin ympäristöarviointeihin ja siten siihen, että kuluttajille annetaan harhaanjohtavaa tietoa.

Lukuisat tieteelliset tutkimukset, muun muassa komission teettämät tutkimukset EIPRO (*Environmental Impact of Products*, tuotteiden ympäristövaikutus) ja IMPRO (*Environmental Improvement of Products*, tuotteiden ympäristöystävällisyyden parantaminen), ovat osoittaneet, että elintarvikkeilla ja juomilla on syvälekkäviä ympäristövaikutuksia sekä maataloustuotantovaiheessa että kulutusvaiheessa.

Näiden erittäin merkittävien elinkaarivaiheiden jättäminen arvioinnin ulkopuolelle on arveluttavaa.

5.5.2 Toiseksi on vaikea ymmärtää, miksi jalostetut elintarvikkeet kuuluisivat tarkistetun ympäristömerkkijärjestelmän soveltamisalaan, mutta tuoreet elintarvikkeet jätettäisiin sen ulkopuolelle.

5.5.3 Komitea pelkää, että tällainen elintarvikkeita ja juomia koskevan aineiston epäyhdenäisyys aiheuttaisi hämmennystä ja johtaisi kuluttajia harhaan.

5.5.4 Komitea katsoo, että ympäristömerkin liittäminen kaikkiin elintarvikkeisiin, niin tuoreisiin kuin jalostettuihinkin, olisi ensimmäinen askel kohti tarjontaketjun muuttamista aidosti ympäristöystävällisemmäksi: elintarvike- ja juomatuotannolla on suuri ekologinen jalanjälki, jota voidaan pienentää ympäristömerkkikriteerien avulla.

Lisäksi, kaupan näkökulmasta katsottuna, elintarvikkeiden ympäristömerkintä edistäisi kaikkien ympäristömerkittyjen tuotteiden vapaata liikkuvuutta. Ympäristömerkkikriteerejä noudattavat kansainväliset toimijat voisivat tällöin markkinoida tuotteitaan ilman eurooppalaisen ekokukka-ympäristömerkin rinnalla voimassa olevien paikallisten ympäristömerkkivaatimusten asettamia esteitä. Eurooppalainen ympäristömerkki tulee olemaan asiannukainen takuu elintarvikkeen ympäristönsuojelullisesta tasosta. Sillä edistetään EU:n laajuista vähäisten ympäristövaikutusten standardia, muttei kyseenalaisteta paikallisia toiveita.

5.5.5 Ehdotuksesta ei ilmene selvästi, mitkä elintarvikkeet komissio on ajatellut sisällytettäväksi asetuksen soveltamisalaan. Viittaus asetuksen (EY) N:o 178/2002 2 artiklan toiseen kohtaan ei selvennä asiaa, sillä siinä ei määritellä, mitä jalostetut elintarvikkeet ovat. Jalostettujen ja jalostamattomien elintarvikkeiden määritelmät löytyvät asetuksesta 852/2004 sekä asetuksesta 853/2004. Lisäksi on epäselvää, mitä tarkoitetaan kalastus- ja vesiviljelytuotteilla.

Vakavana vaarana on, että nyt ehdotettu asetus heikentäisi kukkamerkin uskottavuutta, eikä elintarvikkeiden sisällyttämistä asetuksen soveltamisalaan voida pitää suositeltavana siinä muodossa kuin ehdotuksessa nykyisellään esitetään.

5.5.6 Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen ja kukkamerkkiä koskevan asetuksen välinen suhde ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta. Ehdotetun asetuksen 9 artiklan 10 kohta aiheuttaa nykyisessä muodossaan käyttäjissä ennemminkin häm-

mennystä sen sijaan, että se auttaisi heitä tekemään ympäristön kannalta järkeviä valintoja. On olemassa todellinen vaara siitä, että molempien merkkien uskottavuus kärsii. Ei esimerkiksi ole mitään järkeä siinä, että tuote voidaan merkitä 1) sekä luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkillä että kukkamerkillä tai 2) luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkillä tai 3) kukkamerkillä ja lisämerkinnällä, josta käy ilmi, että kukkamerkki koskee ainoastaan tuotteen jalostusta, kuljetusta ja pakkaamista.

5.5.7 Ehdotetun asetuksen 6 artiklan 4 kohdasta ilmenee, että kukkamerkkiä koskevia ympäristövaatimuksia määriteltäessä painotetaan ympäristövaikutuksia, terveys- ja turvallisuusnäkökohdat mukaan luettuina. On tärkeää selventää, mitä asetuksessa tarkoitetaan terveysnäkökohdilla. Kun on kyse elintarvikkeista, esiin voi nousta koko joukko terveyttä ja ravintoa koskevia ongelmia ja kysymyksiä, joita on käsiteltävä käytännön tasolla. Näihin kuuluu mm. kysymys siitä, miten järjestetään kuluttajille tiedottaminen.

Edellä mainitut ongelmat on selvitettävä ennen kuin otetaan kantaa siihen, voidaananko elintarvikkeet sisällyttää EU:n kukkamerkin soveltamisalaan ja jos voidaan, niin miten.

5.5.8 Komitea katsoo tässä yhteydessä, että pakkaus tulee sisällyttää ympäristömerkin kriteereihin ainoastaan silloin, kun se on yksittäisen tuoteryhmän kannalta merkityksellinen. Pakkausta ei tule pitää "tuotteena", sillä sitä ei voida arvioida erillään sen sisältämästä tuotteesta.

Bryssel 26 päivänä helmikuuta 2009.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI